

Konjunkturkänslighet i efterfrågan på högre utbildning

En panelstudie av förvärvsintensitetens inverkan på andelen sökande och nybörjare¹

*Fredrik W. Andersson*²

*Eva Hagsten*²

Inledning

Den ekonomiska aktiviteten har på senare tid gått på lågvarv samtidigt som både efterfrågan på högre utbildning och arbetslösheten ökat kraftigt. Detta skulle kunna vara ett tecken på att det finns ett samband mellan konjunkturen och intresset för högre studier.

Den som står i begrepp att avsluta sin gymnasieutbildning kan välja mellan att söka arbete eller att fortsätta studera. En person utan arbete kan göra en rationell bedömning av alternativen att invänta ett jobb, eventuellt med hjälp av a-kassan, eller att ta tillfället i akt att förbättra sin utbildning och därmed också öka sin framtida konkurrenskraft på arbetsmarknaden. Valet att söka sig till den högre utbildningen framstår som mer attraktivt ju sämre utsikterna att få ett arbete är. Därför ligger det nära till hands att misstänka att arbetsmarknadsläget påverkar det antal personer som söker sig till högre utbildning vid ett visst tillfälle, allt annat lika.

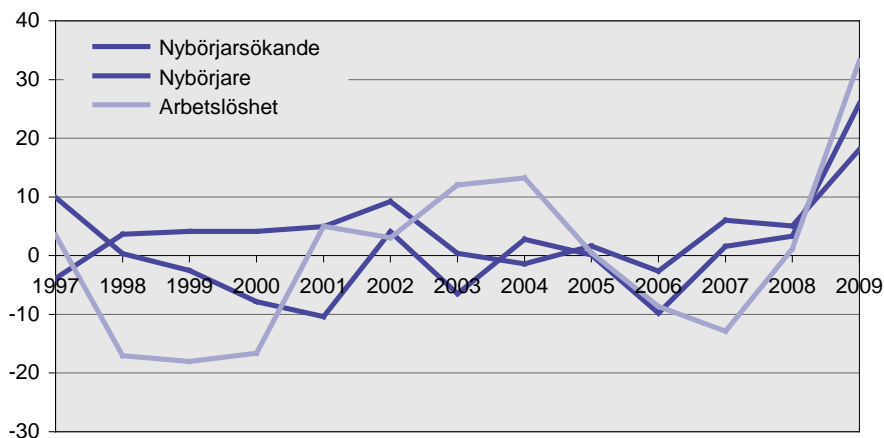
¹ Författarna vill särskilt tacka Björn Öckert och Peter Fredriksson på IFAU för värdefulla synpunkter under arbetets gång. Stort tack också till kollegorna Claes-Håkan Gustafson, Anna Gärdqvist, Kenny Pettersson, Tomas Thorén och Ingrid Bergström-Levander, som frikostigt delat med sig av sina erfarenheter och kunskaper.

² Författarna är verksamma vid enheten för ekonomisk analys vid SCB. Förfrågningar kan ställas direkt till författarna via e-post med adress: fornamn.efternamn@scb.se.

Utvecklingen tyder på att det åtminstone under vissa perioder sedan slutet av 1990-talet kan ha funnits ett samband mellan efterfrågan på högre utbildning och konjunkturen, den senare mätt som läget på arbetsmarknaden. Efterfrågan på högre utbildning illustreras antingen med antalet nybörjare (registrerade för första gången) eller med antalet nybörjarsökande (sökande utan tidigare erfarenhet av högre studier).

1. Utveckling av efterfrågan på högre utbildning och arbetslöshet. Procent

1. Demand for higher education and unemployment. Percent

Anmärkning: Serien Nybörjare innehåller preliminära värden för höstterminen 2009.

Källa: SCB

Litteraturen visar att sambandet mellan efterfrågan på högre utbildning och konjunkturen ofta utforskas med hjälp av tidsserieanalyser. Många exempel finns från Nordamerika, färre från Europa och få från Sverige. Dellas och Koubi (2003) samt Dellas och Sakellaris (2003) visar med hjälp av data från Förenta staterna att efterfrågan på högre utbildning är kontracyklisk, eftersom alternativkostnaden för att studera varierar över den ekonomiska cykeln. Med alternativkostnaden menas intäkten eller inkomsten från det alternativ som väljs bort, till exempel att arbeta. Sakellaris och Spilimbergo (2000) finner att inflödet av antalet utländska studenter till Förenta staterna på grund av alternativkostnadens betydelse i hemlandet är kontracykliskt i förhållande till den ekonomiska aktiviteten för studenter från OECD-länderna, men cykliskt för studenter från övriga världen.

Windolf och Haas (1993) påvisar ett kontracykliskt samband med utvecklingen av bruttonationalprodukten (BNP) för studenter i Italien, Frankrike och Tyskland, medan sambandet i Japan och Förenta staterna är cykliskt. Studien lyfter fram skillnader i möjligheterna att finansiera högre utbildning som en förklaring till variationen i resultaten³. Bedard och Herman (2008) visar att efterfrågan är kontracyklisk för högre examina i naturvetenskap och teknologi, men att det i USA finns skillnader både bland olika utbildningstyper och mellan kön. Männens vilja att studera för en doktorsexamen är kontracyklisk, medan intresset för att ta en magisterexamen är cykliskt. Kvinnornas val att studera vidare påverkades inte märkbart av rådande konjunkturläge. Polzin (1984) finner varken något samband mellan inkomst per capita eller arbetslöshet och efterfrågan på högre utbildning i den amerikanska delstaten Montana.

Betts och McFarland (1995) rapporterar ett samband mellan efterfrågan på högre utbildning och arbetslöshet i Förenta staterna. Även Rice (1998) erfar ett sådant samband i en studie av data från England och Wales. Clark (2009) påvisar i en panelskattning med engelska data att det finns en stark koppling mellan efterfrågan på högre utbildning och möjligheten för unga att få ett jobb på den lokala arbetsmarknaden. Lindqvist (2009) redovisar ett samband mellan unga inskrivna vid de svenska lärosätena och arbetslösheten. I en artikel av Fredriksson (1997) presenteras ett samband mellan efterfrågan på högre utbildning i Sverige och arbetslösheten, men den framtida förväntade inkomsten spelar en betydligt större roll.

Syftet med denna studie är att undersöka om det finns ett samband mellan efterfrågan på högre utbildning (högskolor och universitet) och konjunkturen samt att utröna hur sambandet i sådana fall ser ut. Med konjunktur avses i det här fallet läget på arbetsmarknaden, medan efterfrågan avgränsas till nytillskottet eller inflödet av nya studenter och sökande. Med en panelansats blir antalet observationer stort och de problem med brist på data bakåt i tiden som kan störa resultaten från en ren tidsserieanalys går att undvika.

I det följande redogörs först för den modell som använts och vilka resultat som förväntas. Därefter följer en beskrivning av dataunderlaget. Vidare presenteras resultaten med vidhängande diskussion och slutkommentarer.

³ Till skillnad mot Sverige och flera andra europeiska länder saknar Förenta staterna ett generellt icke-diskriminerande system för finansiering av högre studier.

Modell

Som framgått finns ett flertal studier där relationen mellan konjunkturen och efterfrågan på högre utbildning undersökts med hjälp av tidsserieanalyser på olika nivåer. Här används en alternativ ansats baserad på en longitudinell modell där information om individer aggregerats upp till kommunnivå.

I en tidsseriemodell kan efterfrågan på högre utbildning förklaras med variabler som alternativkostnaden, utbildningspremien, studiemedlen samt konjunkturen i form av BNP eller arbetslösheten. Variabler som dessa kan dock bara användas i en longitudinell modell om de medger variation över tid, kommun eller mellan individer, vilket flera av de ovannämnda dessvärre inte gör. Det finns emellertid alternativ.

Konjunkturen på arbetsmarknaden går att spegla med förvärvsintensiteten, som liksom utbildningspremien är möjlig att konstruera för varje enskild kommun⁴. Övriga förklaringsvariabler som inkluderats är ålder, kön och utländsk bakgrund. Dessutom ingår kontrollvariabler för individens medelbetyg och socioekonomiska bakgrund. Den senare approximeras med utbildningsnivån för den förälder som studerat längst. Samtliga dessa variabler är tillgängliga på individnivå.

I skattningen av koefficienterna används det genomsnittliga antalet personer i populationen per kommun, för att resultatet ska spegla den genomsnittliga personen istället för den genomsnittliga kommunen. Eftersom det finns oförklarade variabler på kommunnivå kan en regression i *Fixa effekter* som tar hänsyn till detta användas. Varje kommun får då en egen skärningspunkt:

$$E_{ikt} = \alpha_k + \alpha_t + \beta_1 x_{ikt} + \beta_2 z_{kt} + \varepsilon_{ikt} \quad (1)$$

Där efterfrågan på högre utbildning (E_{ikt}) varierar över tid, kommuner och mellan individer och där (α_k) och (α_t) är kommunfixa respektive tidsfixa effekter. De oberoende variablerna representeras av vektorerna ($\beta_1 x_{ikt}$) och ($\beta_2 z_{kt}$), som varierar på individ- respektive kommunnivå. Standardfelen har klusterjusterats för att undvika autokorrelation på regional nivå.

⁴ Förvärvsintensiteten är ett mått som anger andelen förvärvsarbetande personer i en särskild åldersgrupp i relation till samtliga personer i den aktuella åldern som bor (nattbefolkning) i ett visst område.

Förväntningar

Mot bakgrund av litteraturen och den faktiska utvecklingen av både läget på arbetsmarknaden och efterfrågan på högre utbildning förväntas studien visa att andelen nybörjarsökande och de som till sist börjar på universiteten och högskolorna till viss del styrs av konjunkturen. En lägre förvärvsintensitet i kommunen leder då till en högre andel som söker och kanske blir nybörjare på universitet och högskolor, allt annat lika.

Beskrivning av dataunderlaget

Studien beaktar perioden 2003–2008. Begränsningen följer av att individdata för sökande inte finns längre bakåt i tiden och att information om 2009 ännu inte är till fullo tillgänglig. För varje år har samtliga 19- till 26-åringar med genomgången gymnasieutbildning och behörighet till högskolestudier inkluderats. Åldersgruppen har valts ut eftersom den har den största övergångsfrekvensen mellan gymnasieskola och högskola. Således finns det i populationen individer som är födda mellan 1977 och 1989. Individer som redan tidigare studerat på högskola eller universitet är exkluderade.

1. Dataunderlagets egenskaper

1. Data availability

Variabel	Tillgänglig från och med	Periodicitet	Källa
Sökande	2003	Termin	Universitets- och högskoleregistret
Nybörjare	1978	Termin	Universitets- och högskoleregistret
Utbildningsnivå	1990	År	Utbildningsregistret
Medelbetyg	1975	År	Avgångna från gymnasiet
Löneinkomst	1985	År	RAMS*
Förvärvsintensitet	1986	År	RAMS
Utländsk bakgrund	1993	År	RAMS

*RAMS är en förkortning av Registerbaserad arbetsmarknadsstatistik.

Källa: SCB

Både andelen nybörjare och andelen sökande var i stort sett oförändrad över den studerade tidsperioden, dryga tiondelen respektive dryga femtedelen av samtliga personer i åldrarna 19–26 år med behörighet till högre studier. Storleken på kohorten ökade emellertid märkbart. Den studerade gruppen består till knappt hälften av kvinnor och en femtedel har utländsk bakgrund. Individernas socio-

ekonomiska bakgrund förändrades marginellt över tiden och under 2008 hade något fler än två femtedelar åtminstone en förälder med universitetsutbildning.

2. Deskriptiv statistik

2. Descriptive statistics

År	Andel nybörjare Totalt	Andel sökande Totalt	Antal individer 19–26 år	Andel kvinnor	Medel- ålder	Andel med utländsk bakgrund	Andel med högutbildad förälder
2003	11,74	22,02	309 432	49,19	22,0	18,22	39,62
2004	11,95	23,57	300 550	49,47	21,8	18,29	41,06
2005	12,00	23,70	308 704	49,17	21,7	18,39	41,63
2006	11,34	21,61	318 387	49,02	21,6	18,47	42,14
2007	11,68	21,61	331 317	48,78	21,6	18,28	42,60
2008	11,69	21,43	349 186	48,54	21,6	18,19	42,95

Källa: SCB

Panelen har byggts upp genom att individerna länkats till den kommun som de var skrivna i vid 16 års ålder. Detta val görs för att ta hänsyn till att högre studier ofta bedrivs på andra orter än gymnasiestudier, något som annars skulle kunna leda till att beräkningen av förvärvsintensiteten blir missledande.

Eftersom sysselsättning och utbildning är relaterade via en populationsidentitet

$$populationen_{kt} = sysselsatta_{kt} + arbetslösa_{kt} + studerande_{kt} + övriga_{kt} \quad (2)$$

där en ökning av efterfrågan i en särskild åldersgrupp automatiskt leder till en minskad sysselsättning för samma grupp, behöver förvärvsintensiteten beräknas på ett sätt som förhindrar att detta förhållande snedvrider resultaten. Ett alternativ är att tidsförskjuta förvärvsintensiteten för den studerade gruppen, ett annat är att förutsätta att efterfrågan snarare påverkas av det allmänna läget på arbetsmarknaden och inte bara av förhållandena för en särskild grupp. Det senare alternativet har även fördelen av att minimera risken för att variationen över åren inte uppträder slumpmässigt och används därför här.

Med tiden har ett antal kommuner bytt identitet. För att få jämförbarhet i materialet har överlag den kommunstruktur som fanns år 1991 använts. Det innebär till exempel att Nykvarn är kodat som Södertälje och Knivsta som Uppsala. Med denna struktur blir det totalt 287 kommuner i panelen.

3. Förvärvsintensitet och utbildningspremie. Procent

3. Employment rate and education premium. Percent

År	Förvärvsintensitet	Utbildningspremie
2003	76,8	31,3
2004	76,0	30,2
2005	76,9	28,5
2006	76,8	27,6
2007	77,8	26,3
2008	78,9	24,9

Anmärkning: Avser en sammanvägning av de enskilda kommunernas värden.

Källa: SCB

Under den studerade perioden hade i genomsnitt drygt tre av fyra personer med genomgången gymnasieutbildning ett arbete. Förvärvsintensiteten var som lägst 2004, ett av de år som utbildningspremien var som högst. Den senare, som relaterar den genomsnittliga löneinkomsten för en högutbildad person till en gymnasieutbildad, var då närmare en tredjedel.

En försvarande omständighet är att betygssystemet har förändrats över tiden. Ett sätt att normalisera detta är att ranka individerna från respektive system i percentiler. Därefter kan jämförbara medelbetyg för kommunerna beräknas utifrån rankinglistan; 100 är toppbetyg och 0 är lägsta betyg.

Resultat

Liksom Betts och McFarland (1995), Fredriksson (1997), Rice (1998) och Clark (2009) tidigare funnit i studier av Förenta staterna, England, Wales och Sverige, erhålls även här ett tydligt samband mellan efterfrågan på högre utbildning och arbetsmarknadens konjunktur. En lägre förvärvsintensitet ger en större andel personer som söker och påbörjar studier vid högskolor och universitet.

4. Sökandes och nybörjares konjunkturkänslighet. Balanserad panel av 287 kommuner 2003–2008

4. Sensitivity of new applicants and beginners to labour market fluctuations. Municipalities 2003–2008

Beroende variabel Y=	Nybörjarsökande				Nybörjare			
Kvinna	0,038	(0,85)	0,045	(1,03)	-0,0044	(-0,13)	-0,00099	(-0,03)
Utländsk bakgrund	-0,0073	(-0,11)	-0,0056	(-0,09)	0,010	(0,23)	0,011	(0,25)
Ålder	-0,027***	(-4,34)	-0,025***	(-4,14)	-0,020***	(-5,30)	-0,020***	(-5,19)
Betyg	0,0012**	(2,07)	0,0011**	(2,03)	0,0014***	(3,75)	0,0014***	(3,68)
Högre utbildning förälder	0,13***	(2,62)	0,13**	(2,49)	0,084**	(2,50)	0,081**	(2,40)
Förvärvsintensitet	-0,18**	(-2,30)	-0,16*	(-1,96)	-0,13***	(-2,63)	-0,12**	(-2,63)
Utbildningspremie			0,093***	(2,68)			0,046**	(2,39)
År 2004	0,0052**	(2,12)	0,0069***	(2,72)	-0,0050***	(-3,16)	-0,0041***	(-2,61)
År 2005	0,0034	(1,29)	0,0067**	(2,31)	-0,0076***	(-4,72)	-0,0059***	(-3,40)
År 2006	-0,021***	(-7,87)	-0,017***	(-5,65)	-0,017***	(-10,47)	-0,015***	(-8,57)
År 2007	-0,021***	(-6,34)	-0,016***	(-4,27)	-0,014***	(-7,66)	-0,012***	(-6,02)
År 2008	-0,022***	(-5,44)	-0,016***	(-3,59)	-0,013***	(-6,86)	-0,011***	(-4,92)
Konstant	0,82***	(5,50)	0,65***	(4,05)	0,57***	(5,88)	0,48***	(4,77)
Observationer	1 722		1 722		1 722		1 722	

Anmärkning: Stjärnorna (*, ** och ***) anger signifikans på tio-, fem- respektive enprocentsnivån. t-kvoter inom parentes.

De som söker en högre utbildning är överlag något känsligare än nybörjarna för förändringar på arbetsmarknaden. Om förvärvsintensiteten ökar med en procentenhet, minskar andelen sökande med i genomsnitt 0,18 och andelen nybörjare med 0,13 procentenhet. I antal personer skulle detta under 2008 ha motsvarats av 629 färre sökande och 454 färre nybörjare. Männens efterfrågan är till skillnad mot kvinnornas inte relaterad till arbetsmarknadsläget i den enskilda kommunen.

Den förväntade framtida inkomsten spelar också en viss roll för efterfrågan på högre utbildning, större för sökande än för nybörjare, men den är mindre betydelsefull än läget på arbetsmarknaden. Männens koppling mellan efterfrågan och utbildningspremien är precis som i fallet med konjunkturen svag. När utbildningspremien inkluderades i modellen försvagades dessutom effekten av konjunkturen något samtidigt som precisionen i skattningarna blev mindre.

5. Sökandes och nybörjares konjunkturkänslighet efter kön. Balanserad panel av 287 kommuner 2003–2008

5. Sensitivity of new applicants and beginners to labour market fluctuations, by sex. Municipalities 2003–2008

Beroende variabel Y=	Nybörjarsökande				Nybörjare			
	Män		Kvinnor		Män		Kvinnor	
Utländsk bakgrund	-0,050	(-0,97)	0,058	(0,96)	0,0077	(0,21)	0,021	(0,48)
Ålder	-0,014***	(-3,41)	-0,023***	(-3,10)	-0,014***	(-4,67)	-0,014***	(-3,30)
Betyg	0,0028***	(5,53)	0,0028***	(4,26)	0,0022***	(6,28)	0,0024***	(5,27)
Högre utbildning förälder	0,13***	(3,33)	0,13***	(3,11)	0,056**	(2,32)	0,090***	(2,65)
Förvärvsinten- sitet	-0,093	(-1,43)	-0,36***	(-3,03)	-0,072	(-1,58)	-0,25***	(-3,35)
Utbildningspremie	0,024	(0,98)	0,11***	(2,70)	0,00016	(0,01)	0,076***	(2,88)
År 2004	0,0096***	(4,33)	0,0074***	(2,88)	-0,0014	(-0,86)	-0,0042**	(-2,28)
År 2005	0,0088***	(3,52)	0,0041	(1,32)	-0,0019	(-1,09)	-0,0088***	(-4,71)
År 2006	-0,015***	(-6,32)	-0,023***	(-6,12)	-0,015***	(-8,17)	-0,016***	(-7,39)
År 2007	-0,016***	(-5,82)	-0,022***	(-4,43)	-0,014***	(-7,12)	-0,011***	(-4,27)
År 2008	-0,017***	(-5,50)	-0,021***	(-3,65)	-0,013***	(-6,64)	-0,0087***	(-3,05)
Konstant	0,38***	(3,15)	0,70***	(3,52)	0,37***	(4,44)	0,36***	(3,04)
Observationer	1 722		1 722		1 722		1 722	

Anmärkning: Stjärnorna (*, ** och ***) anger signifikans på tio-, fem- respektive enprocentsnivån. t-kvoter inom parentes.

Vidare tyder resultaten på att stigande ålder ger färre som söker och blir nybörjare. Modellen fångar även den socioekonomiska snedrekryteringen till den högre utbildningen. Personer som har minst en förälder med eftergymnasial utbildning tenderar att i högre grad först söka och sedan påbörja högre studier. Denna effekt är dessutom för de sökandes del av nästan samma dignitet som förvärvsintensitetens. Personer som har högre betyg söker och blir nybörjare i större utsträckning, allt annat lika.

Många personer arbetar i en annan kommun än den de bor i. Därför kan det bli missvisande att relatera deras efterfrågan på högre utbildning till förhållandena enbart på bostadsorten. Av denna anledning har efterfrågan även skattats för kommuner grupperade som lokala arbetsmarknader⁵. Resultaten tyder på att sambandet

⁵ En lokal arbetsmarknad är ett område med en centralort till vilken personer som bor i omkringliggande kommuner arbetspendlar. År 2000 fanns enligt RAMS 75 lokala arbetsmarknader. För mer information, se SCB-publikationen Lokala arbetsmarknader - egenskaper, utveckling och funktion www.scb.se/statistik/_publikationer/AM0207_2009A01_BR_AM95BR1001.pdf

mellan efterfrågan på högre utbildning och konjunkturen blir starkare om den arbetsmarknad som beaktas är geografiskt vidare än den enskilda kommunens. Skillnaden mellan nybörjare och sökande blir nu mer marginell, samtidigt som även männens efterfrågan kan länkas till konjunkturen, om än i betydligt mindre utsträckning än kvinnornas. För kvinnornas del kvarstår en klar skillnad mellan sökande och nybörjare.

6. Sökandes och nybörjares konjunkturkänslighet efter kön. Balanserad panel av 75 lokala arbetsmarknader 2003–2008

6. Sensitivity of new applicants and beginners to labour market fluctuations, by sex. Labour market areas 2003–2008

Beroende variabel Y=	Nybörjarsökande					
	Alla		Män		Kvinnor	
Kvinna	-0,035	(-0,33)				
Utländsk bakgrund	0,12	(0,92)	0,036	(0,30)	0,025	(0,17)
Ålder	-0,021*	(-1,94)	-0,0040	(-0,51)	-0,034**	(-2,16)
Betyg	-0,00085	(-0,77)	0,0025***	(2,74)	0,0013	(1,09)
Högre utbildning förälder	0,0042	(0,04)	-0,022	(-0,30)	0,018	(0,19)
Förvärvsintensitet	-0,24*	(-1,88)	-0,15*	(-1,72)	-0,49**	(-2,23)
Utbildningspremie	0,18***	(3,12)	0,072	(1,34)	0,23**	(2,61)
År 2004	0,0096***	(2,89)	0,015***	(4,43)	0,0058	(1,66)
År 2005	0,015***	(3,39)	0,018***	(3,69)	0,0076	(1,48)
År 2006	-0,0060	(-1,40)	-0,0053	(-1,29)	-0,018***	(-2,99)
År 2007	-0,0010	(-0,18)	-0,0043	(-0,77)	-0,012	(-1,38)
År 2008	0,0018	(0,25)	-0,0039	(-0,59)	-0,0080	(-0,74)
Konstant	0,65**	(2,13)	0,18	(0,95)	1,00**	(2,35)
Observationer	450		450		450	

Beroende variabel Y=	Nybörjare					
	Alla		Män		Kvinnor	
Kvinna	-0,13	(-1,56)				
Utländsk bakgrund	0,077	(0,92)	0,058	(0,70)	0,016	(0,17)
Ålder	-0,016**	(-2,22)	-0,0057	(-0,91)	-0,022**	(-2,54)
Betyg	0,00039	(0,60)	0,0023***	(3,46)	0,0019**	(2,19)
Högre utbildning förälder	0,096	(1,47)	0,013	(0,27)	0,090	(1,12)
Förvärvsintensitet	-0,23***	(-2,90)	-0,15**	(-2,00)	-0,34***	(-2,78)
Utbildningspremie	0,048	(1,58)	0,016	(0,64)	0,086*	(1,69)
År 2004	-0,0044	(-1,66)	0,0018	(0,68)	-0,0069**	(-2,33)
År 2005	-0,0043	(-1,28)	0,0028	(0,89)	-0,011***	(-3,09)
År 2006	-0,013***	(-4,09)	-0,0096***	(-3,18)	-0,018***	(-4,78)
År 2007	-0,0078**	(-2,20)	-0,0075**	(-2,13)	-0,011**	(-2,59)
År 2008	-0,0052	(-1,24)	-0,0059	(-1,59)	-0,0082	(-1,42)
Konstant	0,58***	(2,71)	0,22	(1,37)	0,63**	(2,49)
Observationer	450		450		450	

Anmärkning: Stjärnorna (*, ** och ***) anger signifikans på tio-, fem- respektive enprocents-nivån. t-kvoter inom parentes.

Något förvånande ger skattningen svaga eller inga samband alls med betyg eller socioekonomisk bakgrund, trots att dessa är välkända påverkande faktorer. En förklaring till detta skulle möjligen kunna vara att de lokala arbetsmarknaderna består av en grupp kommuner med skilda egenskaper där olika effekter i genomsnitt tar ut varandra.

Sammanfattande slutsatser

Studien visar att det finns ett tydligt samband mellan efterfrågan på högre utbildning och konjunkturen under åren 2003–2008. Sambandet är statistiskt signifikant och en större förändring av förvärvsintensiteten skulle ha fått avsevärda följder för efterfrågan. Något överraskande visar sig kvinnorna vara mest konjunktur känsliga, trots att männen traditionellt söker sig till och oftare arbetar i den konkurrensutsatta sektorn. Att nybörjarna var mindre känsliga för konjunkturen än de sökande var emellertid förväntade resultat eftersom utbudet av studieplatser är begränsat.

När panelen växlas om från kommuner till lokala arbetsmarknader blir sambandet med konjunkturen något starkare, vilket tyder på att den regionala arbetsmarknaden betyder mer för efterfrågan på högre utbildning än den enskilda kommunens. Att männen reagerar på den lokala arbetsmarknadens konjunktur men inte på den enskilda kommunens skulle kunna hänga samman med deras historiskt sett större benägenhet att arbetspendla.

Det är dock viktigt att beakta att resultatet inte ger något svar på hur sambanden såg ut före 2003 eller hur de ser ut för den grupp studenter som under vissa perioder väljer att förlänga sina studier. Här har endast flödet av sökande och nybörjare studerats, men även stocken är naturligtvis av intresse för framtida studier. Vidare skulle mer detaljerade målgrupper kunna analyseras, som till exempel olika gymnasieinriktningar.